

la Academia de Artă Teatrală să fie invitate nominal la premierele noastre, iar pe câteva dintre ele le-am chemat și în Consiliul artistic lărgit al teatrului.

În al patrulea rând, am acceptat funcția aceasta deoarece, ca profesor de „teoretice” la Academia de Teatru (Istoria teatrului românesc și universal, Semiotica teatrului, Teoria dramei etc.) nu am avut nici puțința și nici abilitatea pentru o implicare mai adâncă în „viața” artei teatrale, în destinele spectacolului și ale actorului, în bucuriile și tristețile lui, în succesele mari și mici ale acestuia. Și-mi doream. De aceea, spun că am avut și satisfacții urmărind din stal procesul de creație al spectacolului **O noapte furtunoasă**, în regia domnului Mircea Cornișteanu (s-a spus că nici un director de până acum n-a venit pe la repetiții!), cum m-a bucurat succesul enorm pe care l-a cunoscut până azi; mă bucură frământările și îngândurările studenților mei (regizori și actori) implicați în spectacolele Naționalului; mă întăresc și îmi dau satisfacții enorme strădaniile tuturor celor ce slujesc scena noastră (regizori tehnici, mașiniști, meseriași) pentru a face lucru bun și frumos și pentru a se autodepăși; mă bucură fețele deschise ale oamenilor și bucuria lor

că s-a instaurat o stare de liniște creatoare, de normalitate, fără scandaluri zilnice din nimic, fără amenințări, fără teroare, fără meschinării josnice etc; mă bucur că acum aproape toți actorii secției române au ceva în lucru, sunt implicați în spectacole, ba unii, care au stat ani de zile neutilizați pentru că nu intraseră „în clan”, au chiar prea mult de lucru (ca tânăra actriță de mari disponibilități Suzana Macovei); mă bucură, în sfârșit, privirea, acum blândă și înșeninată, a actorului Vasile Vasiliu, membru încă al trupei inițiale a secției române, nedreptățit flagrant și aruncat de clanul Rădescu pe un pat de spital (și acum mă tulbură întrebarea cinică a lui V. Rădescu: „Cum? N-a mai murit?”).

Cam acestea ar fi câteva dintre motivele pentru care am acceptat funcția de director general al Naționalului târgumureșean. Și cât va depinde de mine, de colegii mei adjuncți (Kincses Elemér și Kárp György), de cele două trupe actoricești și de ceilalți slujitori ai scenei noastre, ambiționăm să venim în întâmpinarea tuturor dorințelor și aspirațiilor celor ce ne prețuiesc, cu spectacole de ținută, spre bucuria și satisfacția tuturor.

Grupaj realizat de **VICTOR PARHON**

● OPINII ●

● OPINII ●

Scandal în culise

De ce nu-mi place în perioada de tranziție?

Mai întâi și-ntâi de toate... îmi displace modul în care sunt destituiți și înlocuiți directorii de teatru. Da' ce, parcă numai ei? Nu că unii n-ar merita să fie „scoși”, chiar înainte de a fi fost numiți... Nu! Generalizarea însă te poate speria. Mă intrigă mai ales modul cum se procedează.

Și nu mă refer numai la teatrul în care lucrez. Unora li s-a reproșat că n-ar fi manageri, când treaba lor era să facă spectacole bune, unora că nu-și iubesc destul țărișoara și nu „încurajează dramaturgia națională”, altora că nu stau 8 ore la serviciu și nu semnează corect condica... Li s-au pus în spinare vini imaginare. Și-au dat mâna, într-o reușita

cabalei, primării, inspectorate, Curtea de conturi. Am văzut cu ochii mei un chestionar al... Curții (!) dintr-un oraș românesc în care, printre alte ineptii, un director era întrebat așa: „Ce a-ți întreprins dv. pentru îmbunătățirea activității instituției?”. La toate ușile pe care sunt **azvârliți** unii stau, cumiști și răbdători, alții, așteptând să fie numiți. Poate sperând

sincer (o sinceritate teatrală, firește!) să facă mai mult ca predecesorii lor. Ușile închise prea bine au fost sparte, nu o dată. hârtoagele – închise sub șapte lacăte. Secrete, mde! Ministerul nu se implică. Nu destituie, nu numește. Preia patrimoniul. Auzi! Toți vor liniște și calm. Adică anchilozare. Bani tot nu sunt. Actorii se macină în bârfe mărunte, în ură fără margini („Dați-mi un pretext să vă pot urî!”), mai ceva ca celebrele personaje ale lui Mazilu, Dumnezeu să-l și să-i ierte! Tandri și abjecți.

Și tot mai goliți de sensurile adevărate, de esențial, tot mai împuținați. Ca artiști și ca oameni. Nu toți, Dumnezeule! Cei care ard cu flacără mare se sting ca lumânările. Și se retrag în ... ZONĂ ... până nu-i înghite mălul mizeriei și nu-i maculează de tot...

Nu vorbesc acum decât despre **geniul** celor care scriu într-un cotlon întunecos aceste **scenarii** de o scârboșenie infernală. **Prea seamănă dezbinările noastre!**

Există interesul de a se menține scandalul în culise. Se vântură directorii după binecunoscutul principiu „scoală-te tu, să m-așez eu!” Ce program, ce repertoriu, ce idei de urmărit, ce finalitate, ce continuitate, ce tradiție?! Ce perspectivă?! La dracu! S-o luăm de la capăt în fiecare an! În felul acesta nu se mai vede nimic. Și mai ales valorile autentice. Se văd ca prin ceață. Se ajunge iar la uniformizare, la „toți să fim” și „toți să jucăm”, „toți să...” Nu toți, domnilor, ci fiecare. Și, mai ales, cei care merită și au har. Nu la grămadă, cu norme, că felul ăsta l-am mai consumat și am văzut la ce-a dus. La mediocrizare generală.

Așadar, desfid pe oricine mi-ar spune că asemănarea intrigărilor din teatre este întâmplătoare.

Cine pune ...at pe clanță?

Cam așa arată „piesa de actualitate”, azi, în România:

Actul I: Numirea. Interviu, conferințe de presă. Promisiuni. Zâmbete. Coniac franțuzesc.

Actul II: Încercări. Uneori și reușite. Zbateri. Nu aia, nu ailaltă. Nemulțumiri. Isterizare. Memorii. Jos! Sus! Presa urlă.

Actul III: Cărtea de conturi. Șicane. Violenții. Nimeni nu știe nimic. Destituiri. Procese. Bere caldă.

Final: LEHAMITE(A) de tranziție! Și de tot.

ELISABETA POP

foto: Dan Vatamaniuc

Puterea cuvântului și puterea

Nu demult, mă plângeam de lipsa de eficiență a „actului critic”, de apăsătorul sentiment de zădărnici pe care-l încearcă un comentator al „fenomenului teatral” atunci când constată că unica urmare concretă a observațiilor sale sunt privirile dulci sau veninoase ce-i parvin dinspre cutare „creator” laudat ori admonestat. Iată însă că aflu un lucru ce pare să contrazică fundamental această realitate: o cronică de-a mea a fost folosită drept argument – între altele, probabil – pentru demiterea unui regizor! Este vorba despre Victor Ioan Frunză, al cărui *Satyricon* a făcut obiectul unor rezerve critice

exprimate de mine, sub titlul „Prețul succesului”, în numărul 7–8–9/94 al revistei „Teatrul azi”. Ei bine, aceste rezerve – formulate cu bună-credință, dar și, îmi place să cred, civilitate – au servit conducerii Teatrului Național din Târgu-Mureș pentru a se debarasa de un director de scenă valoros; de autorul a două spectacole – numitul *Satyricon* și *Tom Palne* – prin care teatrul târgumureșean s-a impus în stagiunea trecută ca o instituție activă și interesantă pentru cronicari și spectatori; de un artist pe care, de altfel, eu însămi îl calificam, în pomenitul articol, drept „un regizor mare”! Firește, o împrejurare ca